

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«Херсонський державний аграрний університет»**

Кафедра філософії і соціально-гуманітарних дисциплін
(назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор, проректор з
науково-педагогічної роботи,
д. е. н., доцент

Яремко Ю.І.

« 28 » квітня 2016 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ

на 2016-2020 навчальний рік

рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий)

освітньо-наукова програма «Агрономія»

Спеціальність 201 «Агрономія»

факультет агрономічний
(назва факультету)

Робоча програма з дисципліни педагогіка вищої школи для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, що навчаються за спеціальністю 201 «Агрономія»

Розробники: Берегова Г.Д., зав.кафедри філософії і соціально-гуманітарних дисциплін, д. філос. н., професор

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри філософії і соціально-гуманітарних дисциплін,
Протокол №8 від «04» березня 2016 року.

Схвалено методичною комісією агрономічного факультету,
Протокол № 4 від «28» березня 2016 року.

Схвалено на Вченій раді агрономічного факультету,
Протокол № 7 від «27» квітня 2016 року.

Затверджено на Вченій раді університету
Протокол № 7 від «28» квітня 2016 року.

Завідувач кафедри філософії і соціально-гуманітарних дисциплін

(назва кафедри)

(підпис)

(Берегова Г.Д.)
(прізвище та ініціали)

«04» березня 2016 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	вечірня форма навчання
Кількість кредитів – 3,0	Галузь знань <u>20 «Аграрні науки та продовольство»</u>	нормативна	
Змістових частин – 1	Спеціальність: <u>201 «Агрономія»</u>	Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання - <u>педагогічна практика</u> – 30 год. (назва)		1-й	1-й
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 год. самостійної роботи здобувача – 2 год.	Третій (освітньо-науковий) рівень: <u>«Доктор філософії (Ph.D.)»</u>	Лекції	
		6 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		6 год.	6 год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		24 год.	24 год.
Індивідуальні завдання: 24 год.			
Вид і форма контролю: залік			

* Примітка:

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 12 год. до 48 год.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета розкрити закономірності розвитку освіти, процесу навчання і виховання студентської молоді, її наукової та професійної підготовки відповідно до державних та європейських стандартів, потреб суспільства; розробити на цій основі підходи до удосконалення системи формування психолого-педагогічної готовності здобувачів до викладацької та науково-педагогічної діяльності.

Завдання дисципліни: аналіз закономірностей функціонування системи вищої освіти і її складових (навчально-виховний процес, управління, викладач, студент тощо); ознайомлення з інноваційними технологіями, формами організації, методами, засобами навчання, виховання, управління в системі вищої освіти; прогнозування перспектив розвитку вищої освіти в Україні в контексті інтеграції у європейський освітній простір; вивчення, аналіз та узагальнення практики, досвіду педагогічної діяльності у вищих навчальних закладах.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни здобувач повинен:

Знати:

- ✓ загальні основи педагогіки вищої школи;
- ✓ основні етапи становлення системи вищої освіти в Україні;
- ✓ принципи дидактики вищої школи;
- ✓ організаційні форми та методи навчання та виховання;
- ✓ види контролю знань, умінь і навичок студентів;
- ✓ зміст педагогічного менеджменту;
- ✓ специфіку професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи.

Уміти:

- ✓ аналізувати політику Української держави щодо розвитку вищої освіти в історичній ретроспективі;
- ✓ усвідомлювати принципи освіти, завдання навчальних закладів (Закон України «Про освіту»);
- ✓ з'ясувати призначення стандартів вищої освіти, сутність організації навчально-виховного процесу у ВНЗ (Закон України «Про вищу освіту»);
- ✓ досліджувати пріоритетні напрями розвитку освіти в Україні, виокремлювати тенденції підготовки фахівців у вищій школі з погляду перспектив її удосконалення (Національна доктрина розвитку освіти);

- ✓ аналізувати типовий навчальний підручник чи навчальний посібник зі свого фаху й оцінювати його зміст із погляду врахування дидактичних вимог;
- ✓ складати план проведення практичного чи семінарського заняття з окремої дисципліни, визначати його методичне забезпечення;
- ✓ опрацювати інформаційні джерела з метою ознайомлення з технологією і методикою запровадження модульно-рейтингової системи організації навчання у ВНЗ України;
- ✓ здійснювати педагогічний аналіз ефективності форм і засобів виховання студентської молоді у навчальному закладі в патріотичному та гуманістичному дусі.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістова частина.

Тема 1. Педагогіка вищої школи як науки.

Зумовленість педагогіки вищої школи специфікою навчально-виховної діяльності ВНЗ. Предмет педагогіки вищої школи. Зв'язок педагогіки вищої школи з науками психолого-педагогічного циклу. Особливості категорій педагогіки вищої школи. Педагогічна спадщина минулого як джерело розвитку педагогіки вищої школи. Завдання педагогіки вищої школи на сучасному етапі.

Тема 2. Студент та викладач вищого навчального закладу як об'єкт і суб'єкт навчання і виховання.

Загальна характеристика студентів вищого навчального закладу. Організація роботи з адаптації студентської молоді до умов вищої школи та її зміст. Особливості розвитку особистості студента на різних курсах. Професійне самовдосконалення майбутніх фахівців, його планування, реалізація і контроль.

Особливості педагогічної діяльності викладача вищого навчального закладу. Типи і стилі спілкування викладачів зі студентами. Основні напрями діяльності викладача ВНЗ. Рівні готовності викладача до педагогічної діяльності та вимоги до його особистості. Педагогічна майстерність як запорука успішної діяльності викладача.

Тема 3. Система вищої освіти в Україні.

Загальні засади побудови системи вищої освіти в Україні. Принципи вітчизняної системи вищої освіти. Структура системи вищої освіти в Україні. Органи управління національної освіти та їх компетенції. Шляхи вдосконалення вищої освіти та перспективи її входження до Зони європейського освітнього простору.

Тема 4. Дидактика як галузь педагогіки вищої школи.

Місце і завдання дидактики вищій школі. Закономірності і принципи дидактики вищої школи. Сутність, структура та функції процесу навчання. Викладачі і студенти як суб'єкти навчального процесу у вищому навчальному закладі, структура їх діяльності. Особливості процесу навчання у вищих навчальних закладах України.

Тема 5. Зміст освіти у вищій школі.

Сутність ступеневості вищої освіти. Освітні рівні вищої школи. Освітньо-кваліфікаційні рівні. Поняття змісту освіти. Нормативні документи, що визначають зміст вищої освіти. Навчальний план і навчальна програма як нормативні документи ВНЗ, їх зміст. Призначення підручників, навчальних посібників та методичних вказівок в освітньому процесі.

Тема 6. Методи і засоби навчання у вищому навчальному закладі.

Специфіка методів навчання у вищій школі та їх класифікація. Засоби навчання у вищій школі. Різновид технічних засобів навчання, їх значення в освітньому процесі та рівні застосування. Новітні інформаційні технології навчання як визначальні чинники освітнього процесу.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						вечірня форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістова частина												
Тема 1. Педагогіка вищої школи як науки	10	1	1		4	4	10	1	1		4	4
Тема 2. Студент та викладач вищого навчального закладу як об'єкт і суб'єкт навчання і виховання	10	1	1		4	4	10	1	1		4	4
Тема 3. Система вищої освіти в Україні	10	1	1		4	4	10	1	1		4	4
Тема 4. Дидактика як галузь педагогіки вищої школи	10	1	1		4	4	10	1	1		4	4
Тема 5. Зміст освіти у вищій школі	10	1	1		4	4	10	1	1		4	4
Тема 6. Методи і засоби навчання у вищому навчальному закладі	10	1	1		4	4	10	1	1		4	4
Усього годин	60	6	6		24	24	60	6	6		24	24

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Педагогіка вищої школи як науки	1
2	Студент та викладач вищого навчального закладу як об'єкт і суб'єкт навчання і виховання	1
3	Система вищої освіти в Україні	1
4	Дидактика як галузь педагогіки вищої школи	1
5	Зміст освіти у вищій школі	1
6	Методи і засоби навчання у вищому навчальному закладі	1
	Разом	6

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Педагогіка вищої школи як науки	1
2	Студент та викладач вищого навчального закладу як об'єкт і суб'єкт навчання і виховання	1
3	Система вищої освіти в Україні	1
4	Дидактика як галузь педагогіки вищої школи	1
5	Зміст освіти у вищій школі	1
6	Методи і засоби навчання у вищому навчальному закладі	1
	Разом	6

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тенденції розвитку вищої освіти в Україні на початку третього тисячоліття.	3
2	Сутність процесу навчання у вищій школі.	3
3	Форми організації навчання у вищій школі. Система діагностики знань і умінь студентів у ВНЗ.	3
4	Специфіка професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи.	3
5	Лекції, методика їх підготовки і проведення.	2
6	Семинарське заняття, методика його підготовки і проведення.	2
7	Практичне заняття як найпоширеніша форма організації навчального процесу у вищій школі.	2
8	Самостійна навчально-пізнавальна діяльність студентів.	2
9	Науково-дослідна робота студентів як напрям їх самостійної роботи.	2
10	Виховна робота зі студентською молоддю. Педагогічний менеджмент.	2
	Разом	24

9. Індивідуальні завдання

- Опрацюйте і законспекуйте основні положення правових актів, що регламентують діяльність вищих навчальних закладів.
- Підготуйте реферат на тему: «Проблемне навчання у вищій школі».
- Конспективно розкрийте особливості семінару-диспуту, семінару-конференції, семінару прес-конференції та семінару-«мозговий штурм».
- Напишіть коротке есе про те, яким повинен бути куратор академічної групи сучасної вищої школи.
- Підготуйте повідомлення на практичне заняття з характеристикою основних видів трудового виховання студентів.
- На основі довідкової літератури складіть словник понять: «план», «тези», «конспект», «анотація», «реферат», «рецензія», «цитата».
- У вигляді тез окресліть перспективи інтеграції вітчизняної системи вищої освіти в європейський освітній простір.
- Складіть опорний конспект з характеристикою викладача вищої школи XXI ст.
- Розкрийте у письмовому вигляді процес професійного самовдосконалення майбутніх фахівців.
- Складіть схему-конспект лекції на тему: «Сучасні технології навчання у вищому навчальному закладі».

10. Методи навчання

Лекції; бесіди; диспут, «круглі столи».

11. Методи контролю

Усне опитування, письмове фронтальне опитування, тестування.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота						Сума
Змістова частина						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	100
15	17	17	17	17	17	

T1, T2 ... T9 – теми змістових частин.

Схеми оцінювання ДВНЗ «ХДАУ»

Шкала оцінювання: національна та ЕКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЕКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. *Вітвицька С.С.* Основи педагогіки вищої школи [Текст]: Методичний посібник. – К.: ЦУЛ, 2003.
2. *Туркот Т.І.* Педагогіка вищої школи: зб. індивідуальних завдань для самостійної роботи і самоконтролю знань студентів магістратури аграрного університету. – Херсон: [РВЦ "Колос"], 2008.
3. *Туркот Т.І.* Педагогіка вищої школи: зб. завдань для підсумкового контролю знань студентів магістратури аграрного університету. – Херсон: [РВЦ "Колос"], 2008.

14. Рекомендована література

Базова

1. *Вітвицька С.С.* Основи педагогіки вищої школи: підручник / С.С. Вітвицька. – [3-тє вид., випр. й доповн.]. – Житомир: «Поліграфічний центр», 2012. – 384 с.
2. *Гладуш В.А.* Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія. Навч. посіб. / В. А. Гладуш, Г. І. Лисенко – Д., 2014. – 416 с.
3. *Козяр М.М., Коваль М.С.* Педагогіка вищої школи [Текст]: навч. посіб. – К.: Знання, 2013.
4. *Кузьмінський А. І.* Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / А. І. Кузьмінський. – К.: Знання, 2012. – 486 с.
5. *Мазоха Д.С., Опанасенко Н.І.* Педагогіка: Навчальний посібник. – Київ, Центр навчальної літератури, 2005.
6. *Ортинський В.Л.* Педагогіка вищої школи: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / В.Л. Ортинський – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.
7. *Педагогіка вищої школи:* Навчальний посібник / З.Н. Курлянд, Р.І. Хмелюк, А.В.Семенова та ін.; За ред. З.Н. Курлянд.-3-тє вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2007. – 495с.
8. *Педагогіка вищої школи* [Текст] : навч. посіб.: - 3-тє вид., перероб. і доп. За ред. Курлянд З.Н. – К.: Знання, 2007.
9. *Семенча І.Є.* Посібник до курсу „Педагогіка і психологія вищої школи”: Навч. посіб. – Д.: РВВ ДНУ, 2004. – 72 с.
10. *Туркот Т.І.* Педагогіка вищої школи: навч. посіб.: реком. МОН України для студентів магістратури вищих навчальних закладів непедагогічного профілю. – Херсон, 2011.– 608 с.
11. *Фіцула М.М.* Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. 2-ге видання допов. – К.: «Академвидав», 2014. – 456 с.

Допоміжна

1. *Авдєєва І.М., Мельникова І.М.* Інноваційні комунікативні технології в роботі куратора академгрупи: Навч. посібник. – К.: ВД «Професіонал», 2007.
2. *Авдєєнко А.П., Дементій Л.В.* Організація самостійної роботи студентів.– К.: НМЦВО, 2003. – Вип.33. – С.246-250.
3. *Андрущенко В.* Основні тенденції розвитку вищої освіти в Україні на рубежі століть (Спроба прогностичного аналізу) // Вища освіта України. – 2000. – № 1. – С. 11-17.
4. *Білан С.О.* Аграрна освіта в Україні: історичний аспект (90-ті роки ХХ – початок ХХІ ст.): Автореф. дис. канд. іст. наук: 07.00.01 // Національний педагогічний ун-т. – К., 2005.

5. *Волошин М. Д.* Методика викладання у вищій школі [Текст] : навч. посіб. для студентів ВНЗ / М. Д. Волошин, Л. П. Ларичева, Я. М. Черненко ; Дніпродзержин. держ. техн. ун-т (ДДТУ). - Дніпродзержинськ : ДДТУ, 2014. – 260 с.
6. *Гончарова О.М.* Вдосконалення організаційних форм навчання студентів з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.-К.: ІТЗО,2008.- Вип.52.- С.21-24.
7. *Грондунд Норман Е.* Оцінювання студентської успішності: Практичний посібник. – К.: НМЦ “Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні”, 2005. – 312 с.
8. *Дібрівна О.* Адаптаційний період у ВНЗ та його вплив на академічні здібності першокурсників // Наука і методика. – 2005. – №4. – с.171-175.
9. [Жорняк Т.С. Вища освіта України і Болонський процес: Навчальний посібник для самостійного вивчення дисципліни. – Донецьк: ДонУЕП, 2009. – 72 с.](#)
10. Закон України «Про вищу освіту» // Держава і право. – 2002. – №43.
11. *Корольов Б.* Шляхи відновлення системи підвищення кваліфікації викладачів вищої школи / Б. Корольов // Вища освіта України. – 2008. – № 4. – С.112-115.
12. *Кремень Василь.* Робота АПН спрямована на те, щоб освіта України була на європейському рівні // Освіта України. – 2007. – № 84. – 13 листопада.
13. *Кремень В.Г.* Якісна освіта і нові вимоги часу // Педагогічна і психологічна наука в Україні – Київ – Т.1. – 2007. – С. 11-24.
15. *Крюкова Є. С.* Підготовка майбутнього викладача вищого навчального закладу до впровадження інтерактивних педагогічних технологій [Текст] : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Крюкова Єлизавета Сергіївна ; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т вищ. освіти. – Київ, 2015. – 20 с.
16. *Кузьмінський А. І.* Становлення професіоналізму педагога вищої школи (У бесідах і роздумах) [Текст] / А. І. Кузьмінський, С. В. Омеляненко. - Черкаси : [б. в.], 2013. – 228 с.
17. *Малафійк І. В.* Дидактика новітньої школи [Текст] : навч. посіб. для студентів ВНЗ / І. В. Малафійк. – Київ : Слово, 2015. – 630 с.
18. *Нагаєв В.М.* Методика викладання у вищій школі: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 232 с.
19. *Носаченко І.М.* Модульно-рейтингова система організації навчання у вищій школі. – К.: ІТЗО,2008. – Вип.54. – С.32-36.
20. *Отич О. М.* Основи педагогічної майстерності викладача професійної школи [Текст] : підручник / О. М. Отич. – Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. – 208 с.
21. *Пащенко Т.М.* Проблеми організації самостійної роботи студентів. – К.: НМЦВО,2003. – Вип.31. – С.309-316.
22. *Степко М.Ф., Болюбаши Я.Я., Левківський К.М., Сухарніков Ю.В.* Модернізація вищої освіти України і Болонський процес // Освіта. – 2004. – №38.
23. *Тітова О.А.* Готовність студентів і викладачів до використання інформаційних технологій в навчанні. – К.: ІТЗО,2007. – Вип.51. – С.112-115.
24. *Шуневич Б.* Дистанційна освіта в Україні: Навчальні матеріали. – К: НМЦВО,2003. – Вип.31. – С.323-342.

15. Інформаційні ресурси

1. Про вищу освіту: Закон України від 1 липня 2014 року №1556 – VII //Відомості Верховної Ради України, від 19.09.2014р./№37-38/ стр.2716, ст.2004. - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Проект Концепції розвитку освіти України на період 2015-2025 років. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/ua/pr-viddil/1312/1390288033/1414672797/>
3. Проект Стратегії реформування вищої освіти в Україні до 2020 року. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/ua/pr-viddil/1312/1390288033/1415795124/>
4. Красовська О.Ю. Інтернаціоналізація вищої освіти в умовах глобалізації світового освітнього простору / О.Ю. Красовська. –[Електронний ресурс] – Режим доступу: www.irbis-nbuv.gov.ua/.../cgiirbis_64.exe?